

¿Quantes nacions conviuen dins la República Socialista Federativa de Iugoslàvia?

Allò que en dèiem Iugoslàvia

La guerra entre Eslovènia i Iugoslàvia ha relançat la imatge d'una Iugoslàvia esquerdada. Fa anys, van ser els albanesos del Kosovo. Però n'hi ha més. L'estat que semblava el més igualitari nacionalment fa aigues.

Són poc més de vint milions de persones, al sud-est d'Europa. I són segurament l'estat menys homogeni nacionalment del continent. Sis "nacions iugoslaves" i 18 minories ètniques conviuen des del 1918 en un espai geogràfic ara trencat.

Iugoslàvia va nèixer com a Regne dels Serbis, els Croats i els Eslovens, al final de la I Guerra Mundial. Ho va fer unint territoris que pertanyien a l'Imperi austro-hongarès (Eslovènia, Croàcia-Eslavònia, Vojvodina, la Dalmàcia i Bòsnia-Hercegovina) amb els antics regnes de Sèrbia i Montenegro (que incloïen, més o menys, les actuals Macedònia i Kosovo).

En 1941, durant la II Guerra Mundial, Iugoslàvia va ser envaïda per les potències de l'Eix que trobaren en els croats uns bons aliats. Croats i serbis van sostenir durs combats tot al llarg d'aquells anys. Al final, però, la guerrilla comunista del mariscal Tito es féu mestressa del poder i proclamà la República Socialista Federativa Soviètica, el gener del 1946. La república va tenir sis entitats constituents: Bòsnia-Hercegovina, Croàcia, Eslovènia, Montenegro, Macedònia i Sèrbia. Aquesta darrera república incloïa les províncies autònoms de Vojvodina i Kosovo. L'any passat la radicalització del nacionalisme serbi va portar a l'abolició de les dues autonomies.

ELS SERBIS

Els serbis són la minoria majoritària dels iugoslaus. Superen els vuit milions d'habitants i representen el 36 per cent de la població total. Viuen principalment a Sèrbia, on són el 85 per cent de la població, si no tenim en compte les províncies de la Vojvodina i el Kosovo, on constitueixen el 54 i el 13 per cent de la població, respectivament.

Els serbis són també una part important de la població de Bòsnia-Hercegovina, on representen el 32 per cent dels ciutadans. I

ocupen diverses àrees de la frontera croata, especialment la Krajina.

Els moviments nacionalistes serbis aspiren a reunir tots els serbis sota un mateix estat recuperant els territoris que ara són d'altres repúbliques. Aquests grups consideren, a més, que no té cap sentit la divisió entre serbis i montenegrins.

ELS CROATS

El segon grup en importància són els croats. Aquests ultrapassen els quatre milions i són aproximadament poc menys del 20 per cent de la població.

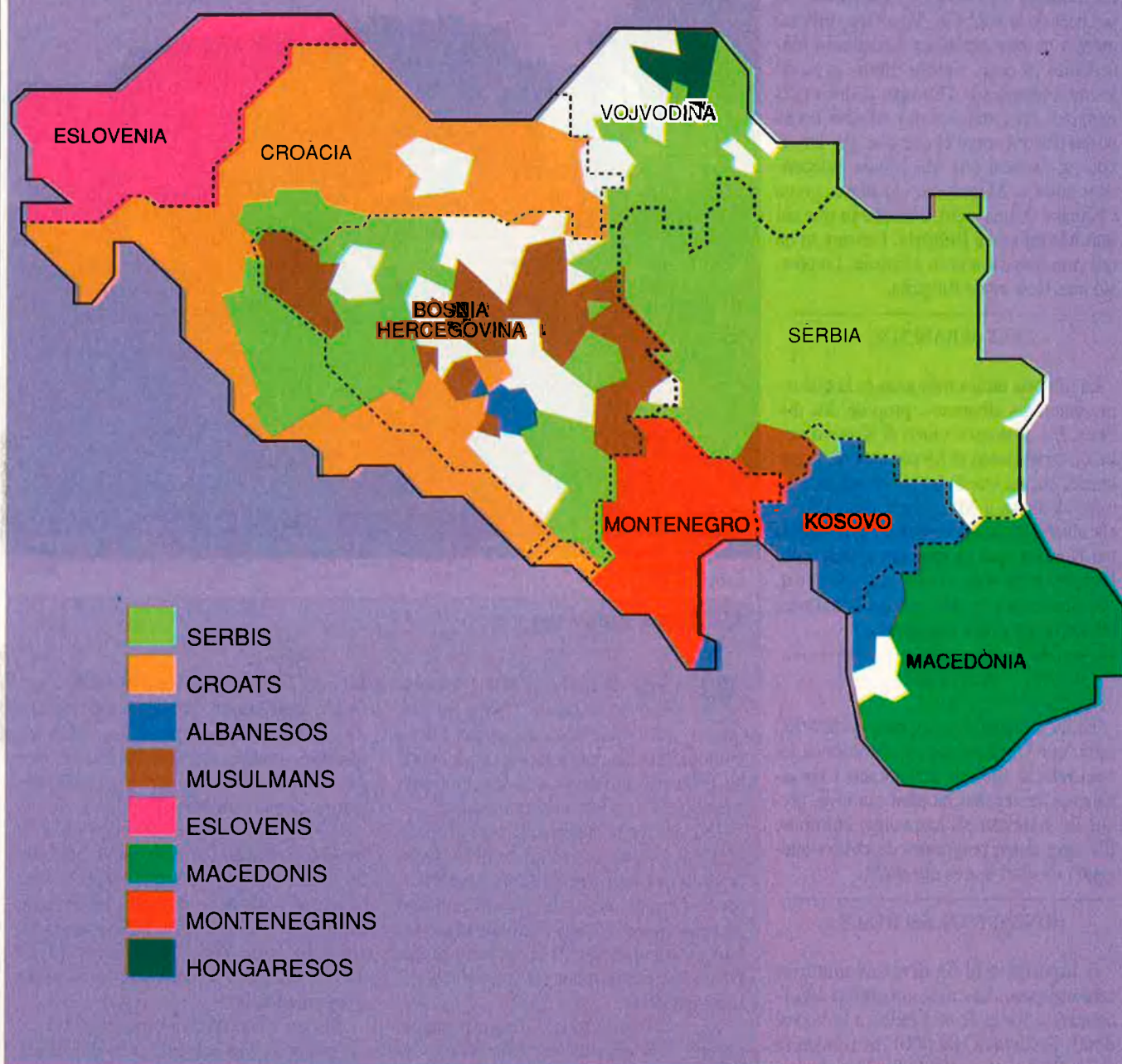
Els croats viuen principalment a Croàcia, on són el 70 per cent de la població, i a Bòsnia-Hercegovina, on representen el 18 per cent. Durant la segona guerra mundial, sota la protecció nazi, es va crear un estat independent croat, dirigit pels nacionalistes *ustaixà*.

El nacionalisme croat sempre ha estat mal vist per les autoritats centrals, que han usat com a argument recurrent les atrocitats del règim feixista croat de la II Guerra i els seus assassinats de jueus, gitanos i serbis. Malgrat això, als anys seixanta hi va haver una fort renaiement del nacionalisme croat que fou tallat, en 1971, amb una purga massiva de la Lliga dels Comunistes de Croàcia.

ELS ESLOVENS

Els eslovens representen poc menys del vuit per cent del total de la població de l'antiga república iugoslava. Eslovènia és la més homogènia de les actuals repúbliques, ja que els eslovens hi representen el 90 per cent de la població.

Eslovènia, igual que Croàcia, va formar part de l'imperi dels Habsburg fins al 1918 i això ha fet que culturalment mire més cap al centre d'Europa. El país, a més, és el més desenvolupat econòmicament i el que té la major renda per capita. L'eslovè, encara que siga també una llen-

gua eslava, difereix enormement del serbo-croat, i l'església catòlica hi té un fort assentament. Hi ha grups eslovens a Itàlia i Àustria.

ELS MUSULMANS

Sota aquest terme es descriu a Iugoslàvia els eslaus que es van convertir a l'Islam durant el període de dominació otomana. Però, des del 1971 els musulmans són reconeguts com una de les nacionalitats de la federació. Viuen en bona part a Bòsnia-Hercegovina, on formen la ma-

joria minoritària de la població, amb un 39 per cent. El segon gran grup musulmà viu a Montenegro, on representen el 13 per cent de la població. En total els musulmans són el nou per cent de la població iugoslava.

La república de Bòsnia-Hercegovina viu una situació complicada, ja que s'hi mesclen i barregen croats i serbis, que n'ocupen una bona part. Cal notar que hi ha dues minories musulmanes més, reconegudes com a tals: els turcs i els albanesos. La majoria dels musulmans parlen serbo-croat però n'hi ha un grup,

els pomaks, que parlen macedònic.

ELS MONTENEGRINS

Els montenegrins representen poc menys del tres per cent de la població iugoslava, però configuren quasi el 70 per cent de la població de la seua república. Els montenegrins parlen serbo-croat i a vegades són considerats serbis, amb els quals han estat sempre aliats. La seua religió és l'ortodoxa. Els actuals dirigents montenegrins sintonitzen molt amb el nacionalisme serbi.